

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z HISTORII W KLASIE 7

OCENA ŚRÓDROCZNA					
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Dział I 1. Kongres wiedeński Zagadnienia 1. Obrady kongresu. 2. Postanowienia kongresu. 3. Święte Przymierze. 4. Epoka restauracji.	– zna daty obrad kongresu wiedeńskiego; – potrafi wymienić najważniejsze postanowienia kongresu; – zna członków Świętego Przymierza	– wyjaśnia pojęcia: legitymizm, równowaga sił, restauracja; – zna postanowienia kongresu odnośnie do ziem polskich; – wymienia uczestników kongresu;	– wskazuje przyczyny zwołania kongresu wiedeńskiego i powołania Świętego Przymierza; – rozumie określenie „tańczący kongres” – rozumie znaczenie postanowień kongresu wiedeńskiego dla sytuacji Polaków	– wskazuje rolę Świętego Przymierza dla utrzymania porządku w Europie	– uzasadnia, że kongres wiedeński był triumfem konserwatyzmu
2. Walka z porządkiem pokongresowym Zagadnienia 1. Liberalizm. 2. Konserwatyzm. 3. Rewolucja lipcowa we Francji.	– wymienia idee polityczne początku XIX w.	– wyjaśnia pojęcia: liberalizm, konserwatyzm; – wymienia państwa, w których doszło do ruchów wolnościowych	– podaje przykłady obecności idei liberalizmu i konserwatyzmu w życiu politycznym Europy; – opisuje rewolucję lipcową we Francji jako przykład dążeń liberalnych	– opisuje postawy liberalne i konserwatywne we współczesnym świecie	– opisuje walkę idei liberalnych z konserwatywnymi na przykładzie pierwszej połowy XIX w.
3. Królestwo Polskie Zagadnienia 1. Podział ziem polskich na mocy decyzji kongresu wiedeńskiego. 2. Gospodarka Królestwa Polskiego. 3. Oświata i kultura w Królestwie Polskim. 4. Stosunek władców rosyjskich do konstytucji Królestwa	– rozumie pojęcia: Królestwo Polskie, Wielkie Księstwo Poznańskie, Galicja, autonomia, monarchia konstytucyjna; – opisuje antypolskie działania cara Mikołaja I; – wymienia organizacje opozycyjne działające w Królestwie Polskim	– wskazuje na mapie: Królestwo Polskie, Wielkie Księstwo Poznańskie, Galicję, Rzeczpospolitą Krakowską; – opisuje sytuację polityczną Królestwa Polskiego; – wie, do jakiej nielegalnej organizacji należał Adam Mickiewicz; – wie, kim byli i jaki cel stawiali sobie tzw. kaliszanie	– charakteryzuje autonomię Królestwa Polskiego; – opisuje rozwój gospodarczy Królestwa Polskiego; – rozumie przyczyny ukształtowania się opozycji w Królestwie Polskim; – wymienia twórców nielegalnej i legalnej opozycji w Królestwie Polskim i charakteryzuje jej cele; – charakteryzuje różne postawy Polaków wobec polityki Aleksandra I i Mikołaja I	– rozumie znaczenie oświaty, kultury i gospodarki dla utrzymania polskości w zaborze rosyjskim; – opisuje rolę księcia Ksawerego Druckiego-Lubeckiego w życiu gospodarczym Królestwa; – rozumie różnice między celami politycznymi różnych nurtów opozycji w Królestwie Polskim	– opisuje i analizuje różne postawy Polaków w zaborze rosyjskim, potrafi podać ich genezę

Polskiego. 5. Kształtowanie się opozycji w Królestwie Polskim.					
4. Powstanie listopadowe Zagadnienia 1. Sytuacja w Europie przed wybuchem powstania. 2. Spisek w szkole podchorążych. 3. Wybuch powstania. 4. Józef Chłopicki dyktatorem. 5. Działania wojenne. 6. Przywódcy powstania. 7. Upadek powstania.	– wie, kim był Piotr Wysocki; – wie, kiedy wybuchło i kiedy upadło powstanie; – zna rezultat zmagañ powstańczych	– wymienia pierwszego dyktatora powstania; – opisuje wybuch powstania; – opisuje charakter działań wojennych w czasie powstania; – wskazuje miejsca największych bitew; – wskazuje na mapie tereny, na których rozgrywały się walki w okresie wojny polsko-rosyjskiej; – wymienia przywódców powstania	– analizuje przyczyny powstania; – rozróżnia postawy poszczególnych grup polskiego społeczeństwa wobec wybuchu powstania; – charakteryzuje różne postawy polskich polityków; wobec powstania i kwestii uwłaszczenia chłopów; – wskazuje przełomowy moment w działaniach wojennych	– wskazuje międzynarodowe uwarunkowania wybuchu powstania; – analizuje stosunek Chłopickiego do powstania i rozumie wpływ poglądów dyktatora na podjęte przez niego decyzje; – wyjaśnia przyczyny upadku powstania;	
5. Wielka Emigracja Zagadnienia 1. Przyczyny ukształtowania się Wielkiej Emigracji. 2. Twórcy polskiej kultury na emigracji.	– rozumie pojęcie emigracji; – wskazuje na mapie państwa, do których udali się polscy uchodźcy po powstaniu listopadowym; – wymienia twórców kultury polskiej na emigracji; – wie, jakie ugrupowania wysyłały emisariuszy do kraju i w jakim celu	– wymienia polskie obozy polityczne na emigracji; – rozumie, dlaczego największa liczba emigrantów osiadła we Francji	– wymienia przyczyny ukształtowania się Wielkiej Emigracji; – charakteryzuje programy polskich obozów politycznych na emigracji	– rozumie zróżnicowane podejście rządów i społeczeństw krajów Europy do polskich emigrantów; – porównuje poglądy polskich emigrantów (dostrzega i wskazuje różnice); – rozumie, dlaczego niektóre dzieła polskiej kultury mogły zostać upublicznione jedynie na emigracji, a nie w kraju pod zaborami	– analizuje wpływ różnych postaw dyktatorów powstania na jego losy
6. Ziemie polskie po upadku powstania listopadowego	– zna pojęcia: noc paskiewiczowska, germanizacja, praca	– wymienia represje skierowane przeciw powstańcom i	– dostrzega różnice w położeniu Polaków w trzech zaborach; – podaje przyczyny powstania	– omawia wpływ powstań na politykę państw zaborczych wobec Polaków i na stosunki	

Zagadnienia 1. Noc paskiewiczowska. 2. Sytuacja w zaborze pruskim i austriackim.	organiczna, – pokazuje na mapie ziemie poszczególnych zaborów i je nazywa	mieszkańcom Królestwa Polskiego po upadku powstania listopadowego; – opisuje położenie Polaków w zaborze pruskim; – zna postacie: Hipolita Cegielskiego	krakowskiego; – podaje przyczyny i skutki rabacji galicyjskiej	między zaborcami; – wyjaśnia różnice w sytuacji Polaków żyjących pod trzema zaborami; – rozumie politykę władz austriackich wobec szlachty i chłopów w Galicji	
7. Rewolucja przemysłowa Zagadnienia 1. Modernizacja gospodarki. 2. Powstanie fabryk. 3. Kolej żelazna i statki parowe. 4. Eksplozja demograficzna.	– wymienia główne wynalazki XIX w.; – rozumie pojęcia: skok demograficzny, fabryka, rewolucja przemysłowa; – wskazuje najszybciej rozwijające się dziedziny gospodarki w XIX w.	– opisuje rozwój gospodarczy i demograficzny przełomu XVIII i XIX w.; – wskazuje kraje, w których następował najszybszy rozwój gospodarczy; – ocenia wpływ wynalazków na życie codzienne	– wskazuje czynniki, które doprowadziły do wzrostu demograficznego; – wymienia przyczyny powstawania fabryk; – dostrzega skutki rozwoju komunikacji; – wskazuje przykłady pozytywnych i negatywnych skutków uprzemysłowienia dla środowiska naturalnego	– rozumie znaczenie wprowadzania maszyn dla rozwoju gospodarczego i demograficznego; – porównuje gospodarkę europejską XVIII i XIX w.; – omawia znaczenie rewolucji przemysłowej dla pozycji i rozwoju wybranych państw	– analizuje długofalowe skutki rewolucji przemysłowej
Dział II 8. Zjednoczenie Włoch Zagadnienia 1. Sytuacja w państwach włoskich przed zjednoczeniem. Wojna krymska. 2. Sojusz Piemontu z Francją. 3. Wojna Piemontu i Francji z Austrią. 4. „Wyprawa tysiąca”.	– wie, kiedy była wojna krymska; – potrafi wskazać na mapie: Piemont, Austrię, Rzym; – wie, kiedy nastąpiło zjednoczenie Włochy	– zna etapy wojny krymskiej; – zna postacie: Camilla Cavoura, Giuseppe Garibaldi; – omawia etapy jednoczenia Włoch	– wskazuje konsekwencje wojny krymskiej; – wskazuje przyczyny zjednoczenia Włoch; – wie, jak doszło do włączenia terytorium Państwa Kościelnego do Królestwa Włoch oraz ograniczenia obszaru znajdującego się pod władzą papieża do Watykanu	– rozumie konsekwencje wojny krymskiej dla Rosji i Zjednoczenia Włoch – uzasadnia, dlaczego Piemont stał się liderem zjednoczenia Włoch; – rozumie, dlaczego Francja stała się sojusznikiem Piemontu;	– porównuje rolę Garibaldi i Cavoura w Zjednoczeniu Włoch
9. Zjednoczenie Niemiec Zagadnienia 1. Pozycja Prus w Niemczech. 2. Etapy jednoczenia	– zna postać Ottona von Bismarcka; – wie, co wydarzyło się w roku: 1866, 1871; – wskazuje na mapie obszar cesarstwa niemieckiego	– wskazuje państwa pokonane przez Królestwo Pruskie dążące do zjednoczenia Niemiec; – wskazuje na mapie większe kraje, które weszły w skład cesarstwa niemieckiego	– wyjaśnia przyczyny i skutki wojen prowadzonych przez Prusy z Austrią i Francją; – uzasadnia, dlaczego Bismarcka nazywano ojcem zjednoczonych Niemiec	– wyjaśnia, dlaczego właśnie Prusy stały się państwem, które zjednoczyło Niemcy; – wyjaśnia przyczyny niechętnego stosunku Francji do procesu jednoczenia Niemiec; – rozumie znaczenie warunków	– uzasadnia dlaczego zjednoczenie Niemiec zakłóciło równowagę europejską

Niemiec. 3. Powstanie cesarstwa niemieckiego.				pokoju między Francją a Prusami (1871 r.) dla dalszego rozwoju Niemiec	
10. Wojna secesyjna w Stanach Zjednoczonych Zagadnienia 1. Rozrost terytorialny USA. 2. Unia i Konfederacja. 3. Wojna secesyjna. 4. Rozwój USA po wojnie domowej.	– wskazuje na mapie obszar USA w XIX w.; – rozumie znaczenie pojęć: abolicja, secesja, wojna secesyjna, segregacja rasowa; – zna postać Abrahama Lincolna; – wie, kto wygrał wojnę secesyjną	– wskazuje na mapie Północ i Południe USA oraz opisuje różnice pomiędzy tymi obszarami; – wie, kiedy rozgrywała się wojna secesyjna	– wskazuje przyczyny różnic między Południem a Północą USA; – podaje przyczyny wybuchu wojny secesyjnej; – wymienia przyczyny zwycięstwa Północy w wojnie secesyjnej; – wskazuje punkt zwrotny w wojnie secesyjnej	– uzasadnia wpływ wojny secesyjnej na rozwój USA; – wyjaśnia, dlaczego pod koniec XIX w. USA stały się mocarstwem	– wskazuje trwające do dziś konsekwencje amerykańskiego niewolnictwa oraz wojny secesyjnej
11. Kolonializm europejski w XIX wieku Zagadnienia 1. Wyścig o kolonie. 2. Afryka i Indie w polityce kolonialnej państw europejskich. 3. Państwa kolonialne a Chiny. 4. Wojna rosyjsko-japońska.	– wskazuje na mapie obszary, które były w XIX w. obiektem ekspansji kolonialnej; – wymienia mocarstwa kolonialne; – zna pojęcie kolonializmu; – zna określenie „perła w koronie”; – wie, kiedy trwała wojna rosyjsko-japońska, i zna jej wynik	– opisuje politykę kolonizatorów wobec ludności kolonizowanych obszarów; – wskazuje na mapie kolonie brytyjskie	– uzasadnia europejski wyścig o kolonie; – podaje przyczyny i skutki kolonializmu; – uzasadnia, że Wielka Brytania była mocarstwem kolonialnym; – opisuje politykę USA na obszarze Chin	– analizuje pozytywne i negatywne skutki kolonializmu; – uzasadnia przyczyny, dla których Niemcy późno włączyły się w wyścig o kolonie;	– rozumie i analizuje konsekwencje wyścigu o zdobycie jak najcenniejszych obszarów kolonialnych
Dział III 12. Królestwo Polskie przed powstaniem styczniowym Zagadnienia 1. Sytuacja społeczno-polityczna w Królestwie Polskie przed wybuchem powstania.	– krótko opisuje położenie Polaków w zaborze rosyjskim przed powstaniem styczniowym; – rozumie pojęcia: manifestacja, Biali, Czerwoni	– wie, na czym polegała tzw. odwilż posewastopolska; – opisuje przebieg manifestacji patriotycznych; – zna postać Aleksandra Wielopolskiego; – przedstawia programy Białych i Czerwonych	– wie, kiedy rozgrywała się wojna krymska; – wyjaśnia cele manifestacji patriotycznych; – przedstawia politykę Aleksandra Wielopolskiego	– ocenia działania Wielopolskiego; – wyjaśnia genezę różnic w poglądach polskich ugrupowań politycznych w Królestwie Kongresowym	– rozumie wpływ stosunków międzynarodowych na sytuację Królestwa Polskiego

2. Manifestacje patriotyczne i Delegacja miejska. 3. Biali i Czerwoni. 4. Polityka Aleksandra Wielopolskiego.					
13. Powstanie styczniowe Zagadnienia 1. Branka. 2. Wybuch powstania. 3. Wojna partyzancka. 4. Polskie państwo podziemne.	– wyjaśnia pojęcia: branka, wojna partyzancka; – wie, kiedy wybuchło powstanie styczniowe; – wskazuje na mapie tereny ogarnięte działaniami zbrojnymi w czasie powstania	– wie, w jaki sposób rząd powstańczy próbował zachęcić chłopów do poparcia powstania; – opisuje formy walki powstańczej	– wyjaśnia genezę i znaczenie branki; – opisuje dekret rządu powstańczego o uwłaszczeniu chłopów	– analizuje znaczenie dekretu rządu powstańczego o uwłaszczeniu chłopów; – porównuje walki z okresu dwóch powstań – listopadowego i styczniowego	
14. Upadek powstania i represje rosyjskie wobec Polaków Zagadnienia 1. Romuald Traugutt. 2. Polityka rosyjska po upadku powstania styczniowego.	– wie, kim był Romuald Traugutt; – zna pojęcie katongi; – wymienia główne represje rosyjskie stosowane wobec Polaków po upadku powstania styczniowego	– przedstawia represje carskie wobec Królestwa Polskiego po powstaniu styczniowym	– podaje przyczyny i skutki carskich represji wobec Polaków; – podaje przyczyny klęski powstania styczniowego	– przedstawia znaczenie działalności Romualda Traugutta jako dyktatora powstania	– uzasadnia carską politykę wobec Polaków po powstaniu
15. Walka o polskość w zaborze rosyjskim Zagadnienia 1. Sytuacja w zaborze rosyjskim po powstaniu styczniowym. 2. Uniwersytet Latający. 3. Formy oporu Polaków wobec rusyfikacji.	– zna pojęcia: rusyfikacja, Uniwersytet Latający; – wskazuje na mapie obszar zaboru rosyjskiego	– wymienia formy rusyfikacji Polaków stosowane przez carat; – podaje formy oporu Polaków wobec rusyfikacji	– opisuje postawy Polaków po powstaniu styczniowym; – opisuje funkcjonowanie szkolnictwa zaboru rosyjskiego w okresie nasilonej rusyfikacji	– rozumie znaczenie rusyfikacji dla zmian zachodzących w kulturze polskiej; – rozumie znaczenie rusyfikacji dla zmian zachodzących w społeczeństwie zaboru rosyjskiego	
16. Zabór pruski – walka z germanizacją	– wskazuje na mapie obszar zaboru pruskiego; – rozumie pojęcia:	– wymienia przejawy germanizacji w dziedzinach kultury,	– przedstawia rolę Kościoła katolickiego w walce z germanizacją;	– dostrzega wpływ zjednoczenia Niemiec na politykę władz pruskich	

Zagadnienia 1. Germanizacja. 2. Praca organiczna. 3. Walka z niemiecką kolonizacją. 4. Strajki szkolne.	germanizacja, Kulturkampf, rugi pruskie, strajk szkolny; – wie, gdzie wybuchł najsłynniejszy strajk szkolny w zaborze pruskim; – zna postacie: Michała Drzymały, Hipolita Cegielskiego	gospodarki i struktur społecznych; – przedstawia formy oporu Polaków wobec germanizacji; – opisuje walkę w obronie języka polskiego w zaborze pruskim; – opisuje niemiecką kolonizację w zaborze pruskim	– opisuje wpływ polsko-niemieckiej walki ekonomicznej na rozwój gospodarki w Wielkopolsce	wobec Polaków; – porównuje sytuację Polaków w zaborze pruskim i rosyjskim w dziedzinach gospodarki i kultury; – dostrzega wpływ germanizacji na kształtowanie postaw Polaków w Wielkopolsce	
17. Autonomia w Galicji Zagadnienia 1. Powstanie Austro-Węgier. 2. Galicja otrzymuje autonomię. 3. Szkolnictwo i kultura w zaborze austriackim. 4. Nędza galicyjska. 5. Nowe wyzwania – Polacy i Ukraińcy.	– wskazuje na mapie Austro-Węgry i Galicję; – rozumie pojęcia: autonomia, monarchia dualistyczna, nędza galicyjska; – wymienia narodowości, które żyły w Galicji	– opowiada o funkcjonowaniu monarchii dualistycznej; – wskazuje przejawy autonomii galicyjskiej w różnych dziedzinach	– opowiada o wpływie autonomii na szkolnictwo i kulturę w Galicji; – charakteryzuje życie polityczne w Galicji; – przedstawia sytuację gospodarczą zaboru austriackiego	– wskazuje polityczne aspekty wprowadzenia autonomii w Galicji; – opisuje konflikty narodowościowe w Galicji	– omawia wpływ sytuacji międzynarodowej Austrii na wprowadzenie autonomii
Dział IV 18. Wynalazki przełomu XIX i XX wieku Zagadnienia 1. Druga rewolucja przemysłowa. 2. Elektryczność. 3. Epoka Edisona. 4. Komunikacja. 5. Początki motoryzacji. 6. Medycyna i rolnictwo.	– zna określenie „epoka pary”; – wskazuje na mapie państwa najlepiej rozwinięte pod względem gospodarczym; – wymienia najważniejsze wynalazki przełomu XIX i XX stulecia	– uzasadnia trafność określenia „epoka stali, pary i węgla”; – opisuje znaczenie osiągnięć technicznych: elektryczności, telefonu, samochodu; – wie, dlaczego w XIX stuleciu wydłużyła się średnia długość życia; – zna postacie: Thomasa Alvy Edisona, braci Lumière, Alexandra	– wskazuje wpływ rozwoju nauk ścisłych na przemiany w technice i gospodarce; – analizuje wpływ wynalazków na rozwój produkcji masowej i coraz większą dostępność różnych towarów	– uzasadnia prymat Niemiec i USA w gospodarce światowej początku XX w.	– dostrzega współczesne konsekwencje powstania potęg przemysłowych na przełomie XIX i XX w.

		Grahama Bella			
19. Narodziny kultury masowej. Przemiany obyczajowe Zagadnienia 1. Piękna epoka. 2. Przemiany obyczajowe. 3. Fotografia i kino. 4. Kultura przełomu wieków.	– wie, co oznacza określenie „piękna epoka”; – zna wynalazki, które uczyniły kulturę masową	– opisuje życie codzienne w „pięknej epoce”; – wymienia dziedziny życia społecznego, które rozwinęły się na przełomie XIX i XX w.; – rozpoznaje dzieła reprezentujące secesję i impresjonizm	– opisuje cechy charakterystyczne dzieł impresjonistycznych i secesyjnych; – opisuje masowość kultury przełomu XIX i XX w.	– dostrzega wpływ przemian polityczno-gospodarczych na tematykę dzieł literackich; – analizuje wpływ rozwoju kina, fotografii i prasy na kształtowanie się nowych poglądów, wymianę myśli	– wskazuje źródła przemian obyczajowych
20. Masy wkraczają do polityki Zagadnienia 1. Państwa konstytucyjne. 2. Demokratyzacja życia politycznego. 3. Kobiety walczą o swoje prawa. 4. Robotnicy walczą o swoje prawa. 5. Partie polityczne. 6. Nowe ideologie.	– wymienia grupy, które walczyły o swoje prawa; – wie, dlaczego o swoje prawa walczyli robotnicy	– zna poglądy socjalistów i narodowców, – wie, na czym polega sprawowanie władzy w monarchii konstytucyjnej i republice	– dostrzega znaczenie konstytucji; – zna twórców socjalizmu; – rozumie przyczyny pojawienia się ruchu związkowego i socjalistycznego	– dostrzega wpływ przemian w gospodarce na sposoby sprawowania władzy	– analizuje wpływ ideologii narodowej na wydarzenia w Europie w II poł. XIX w.
21. Partie polityczne na ziemiach polskich w XIX wieku Zagadnienia 1. Formowanie się nowoczesnej świadomości narodowej Polaków. 2. Ruch narodowy. 3. Socjaliści.	– wie, co to jest nowoczesna świadomość narodowa Polaków; – wymienia główne nurty polityczne na ziemiach polskich; – rozumie skróty: PPS, endecja; – przyporządkowuje postacie Romana Dmowskiego i Józefa Piłsudskiego do	– opisuje proces kształtowania się świadomości narodowej Polaków – wymienia najważniejsze partie polityczne działające na ziemiach polskich i przedstawia główne punkty ich programów; – wie, kiedy powstały Narodowa Demokracja i Polska Partia	– wskazuje przyczyny ukształtowania się nowoczesnej świadomości Polaków – wskazuje przyczyny powstawania partii o charakterze narodowym, ludowym i socjalistycznym; – przedstawia poglądy najważniejszych przywódców polskich partii, ze szczególnym uwzględnieniem stosunku do dążeń niepodległościowych;	– wyjaśnia na czym polegało kształtowanie się nowoczesnej świadomości Polaków – potrafi wskazać specyfikę polskich ruchów politycznych na tle światowym; – wskazuje dzisiejsze polskie partie polityczne, które odwołują się do tradycji	– wskazuje genezę poszczególnych polskich nurtów politycznych i dostrzega ich powiązania z tendencjami ogólnoswiatowymi

4. Ludowcy.	odpowiednich partii politycznych	Socjalistyczna; – dostrzega różnice programowe wewnątrz polskiego ruchu socjalistycznego	– przedstawia formy działalności polskich partii politycznych	ugrupowań powstałych na przełomie XIX i XX w.	
-------------	----------------------------------	---	---	---	--

NA OCENĘ ROCZNĄ SKŁADAJĄ SIĘ WYMAGANIA Z OCENY ŚRÓDROCZNEJ ORAZ WYMAGANIA PRZEDSTAWIONE PONIŻEJ

22. Rewolucja 1905 roku w Rosji i w zaborze rosyjskim Zagadnienia 1. Sytuacja w Rosji przed 1905 r. 2. Rosja po wojnie. 3. Krwawa niedziela 4. Rewolucja 1905 r w Królestwie Polskim 5. Walki w Łodzi. 6. Skutki rewolucji 1905 r.	– zna datę: 1905 r.; – zna pojęcie strajk generalny; – zna określenie „krwawa niedziela”; – wymienia miasta zaboru rosyjskiego, w których w 1905 r. dochodziło do demonstracji	– podaje formy walki o swobody w Rosji oraz na ziemiach polskich pod zaborem rosyjskim; – opisuje strajki w Łodzi	– podaje przyczyny wystąpień w Rosji i na ziemiach zaboru rosyjskiego; – wskazuje skutki rewolucji dla Rosji i zaboru rosyjskiego	– omawia związek między rewolucją 1905 r. w Rosji a rewolucją na ziemiach polskich, dostrzega powiązania; – wskazuje różne cele uczestników rewolucji i tłumaczy różnice pomiędzy nimi	– wskazuje genezę poszczególnych polskich nurtów politycznych i dostrzega ich powiązania z tendencjami ogólnoswiatowymi
23. Powstanie trójprzymierza i trójp porozumienia Zagadnienia 1. Kształtowanie się trójprzymierza i trójp porozumienia. 2. Kocioł bałkański.	– wymienia i wskazuje na mapie członków trójprzymierza i trójp porozumienia; – rozumie pojęcia: ententa, państwa centralne	– wie, kiedy powstały trójprzymierze i trójp porozumienie; – podaje przyczyny napięć w stosunkach międzynarodowych w Europie na początku XX w.	– opisuje przyczyny powstania dwóch sojuszy wojskowych, charakteryzuje ich działania; – podaje przyczyny nawiązania współpracy między Francją i Wielką Brytanią; – wie, dlaczego doszło do konfliktów zbrojnych na Bałkanach	– analizuje i omawia działania, dzięki którym Niemcy stały się najsilniejszym państwem w Europie	– rozumie założenia polityki Bismarcka wobec Francji
24. Polacy wobec zbliżającej się wojny Zagadnienia	– wymienia orientacje polityczne kształtujące się na ziemiach polskich przed wybuchem I wojny światowej;	– opisuje orientacje prorosyjską i proaustriacką; – opisuje działalność	– wskazuje przyczyny podziału społeczeństwa polskiego na dwie orientacje przed wybuchem I wojny światowej	– omawia znaczenie polskich organizacji paramilitarnych; – uzasadnia poparcie udzielone zaborcom przez	– omawia konsekwencje różnego podejścia do kwestii odzyskania niepodległości przez Polskę

1. Nowa sytuacja polityczna. 2. Obóz narodowy 3. Działalność J. Piłsudskiego 4. Polskie organizacje paramilitarne.	– wskazuje przywódców politycznych poszczególnych orientacji; – wymienia polskie organizacje paramilitarne, które powstały przed I wojną światową	polskich organizacji paramilitarnych przed I wojną światową		Dmowskiego i Piłsudskiego	
25. Wielka wojna Zagadnienia 1. Wielka wojna. 2. Niemcy zatrzymani nad Marną. 3. Wojna manewrowa na wschodzie. 4. Ofensywy 1915 r. na froncie wschodnim i zachodnim. 5. Piekło Verdun. 6. Nowy charakter wojny	– wie, kiedy wybuchła I wojna światowa; – wymienia kraje walczące w I wojnie światowej i wskazuje je na mapie; – podaje bezpośrednią przyczynę wybuchu wojny; – rozumie pojęcia wojny pozycyjnej i wojna manewrowa; – wymienia nowe rodzaje broni zastosowane w czasie I wojny światowej	– wymienia najważniejsze bitwy I wojny światowej; – opisuje wojnę pozycyjną; – zna postać arcyksięcia Franciszka Ferdynanda i wie, gdzie dokonano na niego zamachu	– charakteryzuje wpływ techniki wojennej na przebieg działań militarnych; – uzasadnia światowy charakter działań wojennych w latach 1914–1917	– opisuje wpływ położenia geograficznego Niemiec na ich sytuację strategiczną;	– wskazuje wpływ nowych rodzajów broni na przebieg działań wojennych
26. Rewolucja lutowa i przewrót bolszewicki w Rosji Zagadnienia 1. Sytuacja w Rosji przed wybuchem rewolucji. 2. Rewolucja lutowa. 3. Przewrót bolszewicki. 4. Pokój z Niemcami. 5. Wojna domowa w Rosji.	– wskazuje na mapie Rosję; – wie, kiedy doszło do rewolucji lutowej i przewrotu bolszewickiego; – zna postacie: Mikołaja II, Włodzimierza Lenina	– opisuje sposób przejęcia władzy w Rosji przez bolszewików; – rozumie pojęcie obcej interwencji; – wymienia państwa, które wysłały siły interwencyjne do Rosji; – podaje cechy rządów Mikołaja II oraz rządów bolszewickich, dostrzega podstawowe różnice	– podaje przyczyny wybuchu rewolucji w Rosji; – przedstawia poglądy Włodzimierza Lenina; – podaje warunki zawarcia pokoju w Brześciu w 1918 r.	– opisuje metody sprawowania władzy przez Mikołaja II, Rząd Tymczasowy oraz bolszewików; – rozumie znaczenie rewolucji rosyjskiej dla przebiegu I wojny światowej; – podaje przyczyny interwencji państw zachodnich w Rosji	– analizuje zmiany w Rosji spowodowane rewolucją
27. Sprawa polska w okresie I wojny światowej	– wymienia polskie formacje zbrojne biorące udział w I wojnie	– wie, dlaczego I wojna światowa oznaczała dla	– prezentuje postawy aktywistów i pasywistów;	– rozumie znaczenie Aktu 5 listopada oraz orędzia	– analizuje wpływ sytuacji międzynarodowej na sprawę

Zagadnienia 1. Kwestia polska na początku wojny. 2. Aktywiści i pasywiści. 3. Piłsudski, legiony i POW. 4. Umiędzynarodowienie sprawy polskiej. 5. Rok 1918 – program prezydenta Wilsona.	światowej; – zna postacie: Józefa Piłsudskiego, Ignacego Paderewskiego; – wie czym był <i>Akt 5 listopada</i>	Polaków konieczność udziału w bratobójczych walkach; – opisuje działalność Legionów; – wskazuje stanowisko zaborców wobec sprawy polskiej; – omawia założenia orędzia Wilsona w sprawie polskiej	– rozumie, dlaczego państwa zaborcze próbowały pozyskać przychyłność Polaków	prezydenta Wilsona dla sytuacji Polaków	polską w okresie I wojny światowej
28. Zakończenie I wojny światowej Zagadnienia 1. Przystąpienie USA do wojny. 2. Przebieg działań wojennych w 1918 r. 3. Zawieszenie broni.	– wymienia państwo, które przyłączyło się do wojny w 1917 r.; – wie, kiedy zakończyła się I wojna światowa; – wymienia państwa, które należały do obozu zwycięzców I wojny światowej	– wie, kiedy i dlaczego USA przystąpiły do działań wojennych; – omawia przebieg wojny w ostatnim roku jej trwania; – wie, gdzie zostało podpisane zawieszenie broni	– omawia skutki militarne przystąpienia USA do wojny; – zna poglądy Woodrowa Wilsona odnośnie do problemu zakończenia wojny; – wymienia warunki, które Niemcy przyjęły w akcie zawieszenia broni	– wyjaśnia rolę USA w pokonaniu państw centralnych; – rozumie znaczenie klęski państw centralnych dla sprawy polskiej	– omawia przyczyny klęski państw centralnych, wskazuje czynniki militarne, gospodarcze i demograficzne
29. Odzyskanie niepodległości przez Polskę w 1918 r. Zagadnienia 1. Czynniki sprzyjające powstaniu państwa polskiego. 2. Polskie ośrodki władzy w Galicji. 3. Rada Regencyjna. 4. Wielkopolska i zabór pruski. 5. Tymczasowy Rząd Ludowy Republiki Polskiej. 6. Przyjazd J. Piłsudskiego. 7. Problemy u progu niepodległości. 8. Sprawa polska na konferencji paryskiej. 9. Kształtowanie się wojska	– wie, kiedy Polska odzyskała niepodległość; – wie, kto został naczelnikiem państwa polskiego w 1918 r.	– przedstawia sytuację w państwach zaborczych w chwili zakończenia I wojny światowej; – wymienia miejsca, w których kształtowały się ośrodki władz niepodległej Polski; – wie, dlaczego 11 listopada 1918 r. uważamy za dzień odzyskania niepodległości	– zna postacie: Wincentego Witosa, Józefa Hallera, Ignacego Daszyńskiego, Ignacego Paderewskiego, Romana Dmowskiego i omawia ich wpływ na kształtowanie się polskich ośrodków władzy w 1918 r.; – zna postanowienia konferencji paryskiej odnośnie ziem polskich	– omawia wpływ sytuacji międzynarodowej na możliwości odzyskania niepodległości przez Polskę w 1918 r.	– analizuje postawy Polaków i sposób wykorzystania sytuacji międzynarodowej do odzyskania niepodległości przez Polskę; – rozumie wpływ interesów państw Europy Zachodniej na postanowienia konferencji odnośnie ziem polskich

polskiego.					
Dział V 30. Konferencja pokojowa w Paryżu Zagadnienia 1. Konferencja pokojowa w Paryżu. 2. Postanowienia traktatu wersalskiego 3. Liga Narodów i jej działalność. 4. Mały traktat wersalski.	– wie, gdzie odbyła się konferencja pokojowa; – zna, przynajmniej jedno postanowienie traktatu wersalskiego; – wie, czym zajmowała się Liga Narodów	– wskazuje założycieli i państwa członkowskie Ligi Narodów; – wymienia postanowienia traktatu wersalskiego wobec Niemiec; – wie, jakie państwa brały udział w konferencji pokojowej; – rozumie pojęcie mały traktat wersalski	– wymienia wszystkie postanowienia traktatu wersalskiego; – wskazuje na mapie państwa powstałe po zakończeniu I wojny światowej	– dostrzega i omawia różne cele państw biorących udział w konferencji pokojowej; – wskazuje skutki podpisania i niepodpisania małego traktatu wersalskiego	– przedstawia długofalowe skutki postanowień traktatu wersalskiego
31. Skutki cywilizacyjne i kulturowe wielkiej wojny Zagadnienia 1. Społeczne skutki I wojny światowej. 2. Kryzysy gospodarcze. 3. Sztuka powojenna. 4. Kultura masowa.	– wymienia przykłady ilustrujące wpływ wojny na życie codzienne ludzi po jej zakończeniu; – wskazuje kino, telewizję i radio, jako narzędzia kultury masowej	– omawia sytuację Francji, Anglii i USA po zakończeniu wojny; – rozumie pojęcia: katastrofizm, hiperinflacja	– omawia wpływ wielkiego kryzysu na życie codzienne, wskazuje działania podjęte przez rządy, aby je minimalizować	– wskazuje przyczyny i skutki wielkich kryzysów gospodarczych, dostrzega ich powiązanie z polityką wewnętrzną państwa	– wyjaśnia wpływ wielkiej wojny na powstawanie nowych kierunków w sztuce i rozwój kultury masowej
32. Związek Sowiecki pod władzą Stalina Zagadnienia 1. Komunizm wojenny i NEP. 2. Przejęcie władzy przez Stalina. 3. ZSRS i jego polityka gospodarcza, społeczna.	– zna dwóch przywódców ZSRS; – wymienia, przynajmniej 3 cechy państwa totalitarnego; – rozumie i wyjaśnia skrót ZSRS	– rozumie i wyjaśnia pojęcia: kolektywizacja, NEP, socjalizm; – opowiada o traktowaniu obywateli przez władze ZSRS; – wyjaśnia, na czym polegał totalitarny charakter państwa sowieckiego	– wyjaśnia, dlaczego przeprowadzano tzw. czystki w armii i władzach ZSRS; – wskazuje znaczenie łagrów dla rozwoju przemysłu w ZSRS	– analizuje wprowadzenie kultu jednostki i jego znaczenie dla utrzymania władzy w ZSRS; – porównuje państwo demokratyczne z totalitarnym	– analizuje wpływ kolektywizacji i industrializacji na życie codzienne obywateli ZSRS
33. Narodziny faszyzmu	– wskazuje przywódcę	– rozumie pojęcia: faszyzm,	– podaje przyczyny objęcia	– omawia znaczenie traktatów	– analizuje rolę propagandy

we Włoszech Zagadnienia 1. Przyczyny przejęcia władzy przez B. Mussoliniego. 2. Sytuacja Włoch po I wojnie światowej. 3. Włochy po rządami faszystów.	faszystowskich Włoch; – wymienia, co najmniej trzy cechy państwa faszystowskiego	duce, czarne koszule – opisuje życie w faszystowskich Włoszech; – zna datę dojścia faszystów do władzy we Włoszech	władzy przez B. Mussoliniego; – wymienia reformy wprowadzone przez faszystów	laterańskich	w sukcesie partii faszystowskiej
34. Niemcy pod władzą Hitlera Zagadnienia 1. Republika Weimarska. 2. Przejęcie władzy przez A. Hitlera. 3. Budowa państwa totalitarnego. 4. Żydzi w III Rzeszy. 5. Gospodarka i zbrojenia.	– wie, kto przejął władzę w Niemczech w 1933 r.; – wie, kiedy A. Hitler przejął władzę; – rozumie pojęcie III Rzesza; – podaje, przynajmniej 2 przykłady świadczące o tym, że III Rzesza była państwem totalitarnym	– rozumie pojęcia: nazizm, noc kryształowa, Führer, Republika Weimarska, gestapo, ustawy norymberskie, pucz monachijski	– wskazuje przyczyny objęcia władzy przez A. Hitlera; – omawia politykę III Rzeszy wobec Żydów; – omawia politykę gospodarczą III Rzeszy	– omawia znaczenie postanowień traktatu wersalskiego wobec Niemiec dla powstania i sukcesu NSDAP; – wskazuje przyczyny niechęci nazistów wobec Żydów	– analizuje rolę propagandy w sukcesie A. Hitlera
35. Świat u progu wojny Zagadnienia 1. Funkcjonowanie traktatu wersalskiego. 2. Powstanie osi Berlin-Rzym-Tokio. 3. Ekspansja III Rzeszy.	– wymienia sojuszników III Rzeszy; – wskazuje ziemie zajęte przez III Rzeszę	– rozumie pojęcia: państwa osi, układ monachijski, Anschluss Austrii; – wie, kiedy doszło do układu monachijskiego, Anschlusu Austrii, powstania osi	– zna postanowienia traktatów w Locarno i Rapallo; – wskazuje działania podjęte przez III Rzeszę, łamiące postanowienia traktatu wersalskiego	– wskazuje przyczyny agresywnej polityki III Rzeszy; – omawia politykę zachodniej Europy w stosunku do III Rzeszy	– omawia przyczyny polityki państw zachodnich w stosunku do III Rzeszy i jej skutki; – omawia przyczyny i proces kształtowania się sojuszu III Rzesza – Włochy-Japonia
36. Walka o granice państwa polskiego Zagadnienia 1. Polskie programy wschodnie. 2. Walki o Lwów. 3. Wojna z bolszewikami 1920 r. 4. Powstanie wielkopolskie	– wskazuje na mapie granice II Rzeczypospolitej – wymienia powstania i wojny, które doprowadziły do ostatecznego kształtu granic państwa polskiego	– wie, kiedy wybuchła wojna polsko-bolszewicka, powstanie wielkopolskie, powstania śląskie, zna ich rezultaty; – zna poglądy Dmowskiego i Piłsudskiego w sprawie polskich granic;	– wie, w jaki sposób Wilno znalazło się w granicach Polski	– przedstawia przyczyny i skutki powstań oraz plebiscytów; – rozumie znaczenie wojny z bolszewikami dla kształtowania się granicy wschodniej	– rozumie, dlaczego Bitwa Warszawska, jest jedną z bitew, które decydowały o losach Europy

i powstania śląskie. 5. Plebiscyty.		– zna pojęcia: Orłęta Lwowskie, Bitwa Warszawska, „cud nad Wisłą”, plebiscyt			
37. Konstytucja marcowa i ustrój II Rzeczypospolitej Zagadnienia 1. Pierwsze wybory do sejmu. 2. Konstytucja marcowa. 3. Pierwszy prezydent.	– wie, kiedy uchwalono konstytucję marcową; – zna nazwisko pierwszego prezydenta II RP	– wymienia główne założenia konstytucji marcowej	– przedstawia trójpodział władzy w konstytucji marcowej; – wie, jak przebiegały wybory na prezydenta	– analizuje konsekwencje istnienia wielu partii i mniejszości narodowych w sejmie; – rozumie przyczyny zamordowania pierwszego prezydenta	– omawia wady i zalety sceny politycznej Polski w pierwszej połowie lat 20. XX w.
38. Rządy autorytarne w Polsce 1926–1939 Zagadnienia 1. Polska przed przewrotem majowym. 2. Przewrót majowy. 3. Rządy sanacji. 4. Konstytucja kwietniowa.	– wie, kiedy doszło do przewrotu majowego; – rozumie pojęcie sanacja	– opisuje przewrót majowy i rządy sanacji; – wie, co zmieniła konstytucja kwietniowa; – rozumie, dlaczego J. Piłsudski stał się legendą; – zna postać Ignacego Mościckiego	– podaje przyczyny przewrotu majowego; – uzasadnia, dlaczego rządy w Polsce po przewrocie majowym nazywano autorytarnymi	– analizuje przyczyny polityczne, które doprowadziły do sięgnięcia po władzę przez J. Piłsudskiego i jego obóz	– porównuje konstytucje marcową i kwietniową, analizuje przyczyny zmian w konstytucji kwietniowej
39. Społeczeństwo polskie w latach 1918–1939 Zagadnienia 1. Społeczeństwo polskie w liczbach. 2. Miasto i wieś w II Rzeczypospolitej. 3. Mniejszości narodowe w II RP i ich relacje z Polakami.	– wymienia mniejszości narodowe w Polsce; – opisuje życie codzienne na wsi i w mieście w okresie międzywojennym	– wskazuje na mapie rozmieszczenie mniejszości narodowych; – porównuje życie na wsi z życiem w mieście; – wymienia wyznania II Rzeczypospolitej	– omawia stosunki Polaków z mniejszościami narodowymi	– omawia politykę państwa wobec mniejszości	– podaje genezę konfliktów religijnych i narodowościowych w II RP
40. Przemiany gospodarcze	– wymienia, przynajmniej 3	– zna działania	– wskazuje działania II RP,	– dostrzega wpływ Wielkiego	– wskazuje na negatywne

w Polsce Zagadnienia 1. Gospodarcze skutki rozbiorów. 2. Budowa Gdyni. 3. Reformy W. Grabskiego 4. Wojna celna z Niemcami 5. Budowa COP. 6. Wielki kryzys gospodarczy w II RP.	dokonania gospodarcze II RP; – wie, jaki port został zbudowany w okresie międzywojennym	E. Kwiatkowskiego i W. Grabskiego; – rozumie pojęcia: COP, hiperinflacja, wojna celna	których celem było podniesienie gospodarcze kraju; – wskazuje przejawy Wielkiego Kryzysu w Polsce	Kryzysu na świecie na polską gospodarkę; – przedstawia znaczenie COP, wojny celnej i Gdyni dla funkcjonowania polskiej gospodarki	współczesne skutki budowy COP
41. Dorobek kulturalny i naukowy polskiego dwudziestolecia Zagadnienia 1. Oświata w okresie międzywojennym. 2. Nauka i technika II RP. 3. Literatura i sztuka. 4. Sztuka masowa i sport.	– wie, w jaki sposób walczono z analfabetyzmem; – wie, na czym polegał rozwój kultury masowej w Polsce międzywojennej	– wymienia osiągnięcia Polaków na polu literatury, techniki, sportu, filmu	– zna nazwiska najwybitniejsza twórców dwudziestolecia międzywojennego – wymienia dziedziny, w których Polska przodowała w nauce i technice	– rozumie przyczyny rozwoju kultury masowej i jej znaczenie dla młodego państwa polskiego	– analizuje dokonania Polaków na polu nauki i techniki oraz ich znaczenie dla gospodarki i obronności kraju
42. Polska polityka zagraniczna w latach 1918–1939 Zagadnienia 1. Polska polityka zagraniczna w pierwszych latach po odzyskaniu niepodległości. 2. Sukcesy i porażki polskiej polityki zagranicznej dwudziestolecia międzywojennego. 3. Polityka zagraniczna marszałka J. Piłsudskiego. 4. Stosunki Polski z Niemcami i ZSRS.	– wymienia wrogów Polski; – wskazuje kraje, które były sojusznikami Polski; – wie, kiedy i jakie żądania wysunęła III Rzesza w stosunku do Polski	– zna koncepcję polityki zagranicznej J. Piłsudskiego; – wie, kiedy i z kim Polska podpisała traktaty	– wskazuje okoliczności podpisywania traktatów przez Polskę w okresie międzywojennym; – wie, w jakich okolicznościach Polska zajęła Zaolzie; – wie, co zawierał traktat Ribbentrop-Mołotow	– omawia polską politykę wobec III Rzeszy i ZSRS, dostrzega jej międzynarodowy kontekst	– ocenia polską politykę zagraniczną wobec Czechosłowacji i Litwy, wskazuje jej konsekwencje; – ocenia koncepcję polityki zagranicznej J. Piłsudskiego

5. Koncepcja Międzymorza. 6. W przededniu wojny – zajęcie Zaolzia. 7. Żądania III Rzeszy wobec Polski i pakt Ribbentrop-Mołotow.					
---	--	--	--	--	--